

Advies

B&W	07-01-2020
Raadscommissie	4/5-02-2020
Gemeenteraad	26-02-2020
Portefeuillehouder	J. Vlaming

Zienswijze Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden

De GGD heeft de kadernota 2021 voor zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden. Dit is naast de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken over de jaarstukken en begroting een extra moment waarop de gemeenteraden invloed kan uitoefenen op de GGD. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van gemeenteraden om meer grip te voeren op de GGD.

Doelenboom

Programma	2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
Maatschappelijk doel	2.4	Een goede volksgezondheid en een gezond milieu bevorderen
Beleidsdoel	2.4.1	Gezonde leefstijl bevorderen

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Een positieve zienswijze af te geven over de kaderbrief 2021 GGD HN, aangevuld met de volgende uitgangspunten:
2. Daarbij de GGD te verzoeken:
 - A. Bij het uitwerken van de vier focuslijnen in de begroting 2021, de beoogde resultaten en effecten per focuslijn te beschrijven
 - B. In de begroting 2021 het onderscheiden van GR taken en aanvullende diensten verder door te zetten.
3. De GGD aangeven dat voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 niet in de kaderbrief horen, maar in het behandelen van de betreffende jaarstukken.
4. Het inzetten op de 4 focuspunten te ondersteunen, maar daarbij steeds voor ogen te houden dat de basis (de GR-taken) op orde moeten blijven en pas na die garantie er aan overige diensten op dit vlak gewerkt moet worden

Toelichting

Het DB van de GGD heeft haar kadernota 2021 gepresenteerd. De gemeenteraad mag hierover zijn zienswijze kenbaar maken. Dit raadsvoorstel wordt ook besproken in de Regionale Raadscommissie Noordkop. Er wordt voorgesteld een positieve zienswijze af te geven, met daarbij het verzoek dat de GGD in de begroting 2021 de beoogde resultaten en effecten per focuslijn beschrijft en het onderscheid tussen de GR taken en aanvullende diensten verder voort te zetten. Daarnaast bij de GGD aangeven dat voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 niet in de kaderbrief horen, maar behandeld dienen te worden in de jaarstukken.

Consequenties

Financieel	☐ Ja ☒ Nee
Personeel/Organisatie	☐ Ja ☒ Nee
Juridisch	☐ Ja ☒ Nee
Beleid	☐ Ja ☒ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☒ Nee
Deregulering	☐ Ja ☒ Nee

Regie	☐ Ja ☒ Nee
Structuurvisie	☐ Ja ☒ Nee
Belanghebbenden	☐ Ja ☒ Nee
Zaaknummer	2030292

Bijlagen

1. Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden
2. Begeleidende brief van de GGD HN bij de kadernota 2021

Zienswijze Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden

Samenvatting

De GGD Hollands Noorden heeft haar kadernota 2020 gepresenteerd. In de kadernota worden de belangrijkste inhoudelijke punten (per jaar en voor meerdere jaren), inclusief de financiële consequenties, vastgelegd. De kadernota vormt de basis voor de begroting 2021 van de GGD Hollands Noorden.

Gemeenteraden mogen daarop voor 1 maart a.s. hun zienswijzen kenbaar maken. Het college stelt aan de gemeenteraad voor om een positieve zienswijze af te geven, met daarbij het verzoek dat de GGD in de begroting 2021 de beoogde resultaten en effecten per focuslijn beschrijft en het onderscheid tussen de GR taken en aanvullende diensten verder voort te zetten. Daarnaast bij de GGD aangeven dat voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 niet in de kaderbrief horen, maar behandeld dienen te worden in de jaarstukken.

Na kennisname van de zienswijzen van de raden, staat de kaderbrief 2021 ter vaststelling geagendeerd voor het algemeen bestuur van de GGD op 11 maart 2020.

Zienswijze Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden

Argumenten tot advies

De GGD stelt voor om vanaf 2021 met vier focuslijnen te werken en de huidige programma indeling los te laten. De huidige vijf programma's zijn:

- Jeugd
- Infectieziektebestrijding
- Kwetsbare burger
- Onderzoek, beleid & Preventie
- Veilig Thuis.

De vier nieuwe focuslijnen zijn:

- Gezond opgroeien
- Gezond ouder worden
- Meedoen naar vermogen
- Gezonde leefomgeving

Wij ondersteunen de focus op de vier lijnen omdat dit aansluit bij de ontwikkelingen in de samenleving en de input vanuit de gemeenteraden. Ook sluiten de focuslijnen aan bij inzichten op het gebied van gezondheid en de verantwoordelijkheden van GGD en gemeenten.

Het loslaten van de programma indeling komt de wendbaarheid van de GGD ten goede. Daarbij blijft voor de P&C documenten Begroting en Jaarstukken de wet en regelgeving o.b.v. het Besluit Begroting en Verantwoording van toepassing.

De GGD geeft aan dat het weerstandsvermogen verbetert. Een gezonde organisatie, vanuit financieel, juridisch en bedrijfsmatig oogpunt, is voorwaardelijk voor het uitvoeren van de GR taken.

Toelichting bij de aanvullende verzoeken aan de GGD

Gemeenten verwachten een kader om te kunnen sturen op resultaten en maatschappelijke effect, met waar mogelijk prestatie indicatoren. Binnenshuis heeft de GGD veel gezondheidsinformatie die voor dit laatste gebruikt kan worden.

In de Wet publieke gezondheid staan de verantwoordelijkheden en taken van gemeente en de gemeentelijke gezondheidsdienst. In de gemeenschappelijke regeling GGD HN zijn hierover afspraken gemaakt. Gemeenten willen kunnen sturen op de kwaliteit van de basistaken publieke gezondheid, die zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (GR). De zienswijze van de raden zou met name moeten gaan over de GR taken van de GGD. Deze dienen inhoudelijk zichtbaar te blijven binnen de nieuwe indeling op focuslijnen.

Gemeenten verwachten dan ook, in lijn met eerdere zienswijzen, dat de basistaken van de gemeenschappelijke regeling GGD goed te onderscheiden zijn van aanvullende dienstverlening. De GGD is in de begroting 2020 gestart met dit onderscheid. Gemeenten mogen verwachten dat de GGD de gewenste transparantie in de begroting 2021 inhoudelijk en financieel biedt.

Vanuit het perspectief van gemeenten worden de GR taken bekostigd met de GR bijdragen en worden aanvullende diensten voor gemeenten of derden afzonderlijk bekostigd, op basis van dienstverleningsovereenkomsten of andere afspraken. Dit onderscheid zien we terug in de bijlagen 1 en 3 bij de kadernota. Van afzonderlijke onderwerpen die in de kadernota genoemd worden, is echter steeds niet duidelijk of deze bekostigd worden vanuit de GR of op een andere manier (bijvoorbeeld Stevig Ouderschap, logopedische ondersteuning, aanpak overgewicht).

In bijlage 5 wordt een overzicht van diensten gegeven, met onderscheid tussen GR taken, wettelijke taken GGD, wettelijke taken gemeenten en overige aanvullende diensten.

De GGD geeft niet aan onder welke governance-categorie de Kinderopvang en Veilig Thuis vallen in 2021 (bijlage 2 en 4). De bijdrage voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP) is opgenomen onder de GR taken. Deze taak is in 2019 en 2020 gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst van de GGD met 17 afzonderlijke gemeenten. De uitvoering van het RVP is wettelijk gekoppeld aan de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg. Besluitvorming over de governance is aan de gemeenten.

In de vorige kadernota (2020) heeft de GGD een verzoek tot wijziging van de GR GGD HN aangekondigd. Deze wijziging betreft met name een aanpassing aan de in 2015 gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen en een aanpassing ten gevolge van het informatieprotocol gemeenschappelijke regelingen. Een wijziging voor de governance voor aanvullende diensten kan gelijktijdig ter besluitvorming worden voorgelegd en is relevant voor de begroting 2021.

Resultaatbestemming

Over 2019 wordt in 2e Bestuursrapportage GGD Hollands Noorden (Burap) een voordelig jaarresultaat van € 1.223.000 verwacht. De GGD geeft aan dit positieve resultaat overwegend incidenteel van aard is. De GGD stelt voor om een bestemmingsreserve voor de ICT-agenda 2020-2023 te vormen. Daarnaast wordt voorgesteld om de algemene reserve versneld te versterken. Voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 horen thuis bij het aanbieden van de jaarstukken 2019. Deze jaarstukken worden gelijktijdig met de begroting 2021 voor zienswijze aangeboden in april 2020.

Alternatieven

Een alternatief zou zijn om geen of andere zienswijzen te geven.

Wanneer geen zienswijze wordt afgegeven, dan zou deze kans om op dit moment sturing te geven verspeeld worden. Gezien de motie 'GR-GGD: meer grip i.p.v. minder' die de gemeenteraad daarover op 15 juni 2016 heeft aangenomen, is het logisch om gebruik te maken van elk geboden moment waarop sturing gegeven kan worden.

Consequenties van het advies

Financieel

De kadernota is financieel gezien akkoord. Getoetst zijn het weerstandsvermogen, de indexatie en de gemeentelijke bijdragen.

Weerstandsvermogen

Vooruitlopend op de jaarstukken 2019, wordt een verbetering van de algemene reserve verwacht. Deze komt, na voorgestelde bestemming, op 1,8% van de totale lasten, waardoor weer een goed weerstandsvermogen aanwezig is. Ook de weerstandscapaciteit (de beschikbare reserve afgezet tegen de risico's) komt op een goed niveau.

Indexatie

De indexatie is toegepast conform financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen, de verhouding loon/prijs wijkt af van 70/30, maar is evenals in 2020 vastgesteld op 74/26 omdat de GGD relatief meer personele dan materiele kosten verwacht.

Gemeentelijke bijdrage GR taken

De gemeentelijke bijdragen voor GR taken zijn gebaseerd op de bijdragen 2020 en demografische invloeden. De GGD vraagt geen middelen voor nieuw beleid.

De bijdrage voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma is opgenomen onder de GR taken. Financieel gezien wijzigt de bijdrage RVP per gemeente niet.

Gemeentelijke bijdrage aanvullende diensten

Ter informatie hieronder een toelichting op de bijdragen voor enkele aanvullende diensten:

De nieuwe taak op basis van de WvGGZ (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg) is opgenomen, waarbij de lasten gelijk zijn aan de baten. Op het moment van opstellen van de Kadernota waren de totaalkosten en de bijdrage per gemeente voor uitvoering van taken WvGGZ niet definitief bekend omdat de besluitvorming daarover nog niet was afgerond. Het totaalbedrag en de bijdrage per gemeente zijn opgenomen onder voorbehoud van de besluitvorming en van een door de gemeenten te bepalen verdeelsleutel (verwacht medio december 2019).

De bijdrage die de GGD per gemeente heeft opgenomen voor Veilig Thuis is conform afspraken. Gemeenten hebben besloten tot een verdeelsleutel voor de kosten: 50% is gebaseerd op inwonertal en 50% op gebruik. Vanaf 2021 is de bijdrage per gemeente voor Veilig Thuis exclusief de bijdrage vanuit de Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO). De gemeenten Den Helder en Alkmaar ontvangen DUVO middelen. Conform afspraken zetten zij deze deels in voor Veilig Thuis. Zij betalen dit rechtstreeks aan de overige gemeenten.

Er is sprake van uitbreiding van aanvullende diensten ad. €323.000. Dit betreft gemaakte afspraken voor aanvullende dienstverlening in 2019 en 2020 met één of enkele gemeenten. Continuering van deze activiteiten in 2021 leidt tot een structurele verhoging ten opzichte van de programmabegroting 2020.

Overig

De GGD anticipeert, met voorstellen in deze kadernota, op bestemming van het jaarresultaat 2019. De voorstellen horen thuis bij het aanbieden van de jaarstukken 2019.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Algemene verordening gegevensbescherming
- Besluit begroten en verantwoorden

De GGD voert taken uit die voortkomen uit de volgende wetten:

- Wet publieke gezondheid
- Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Jeugdwet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Wet op de lijkbezorging
- Wet kinderopvang
- Warenwet

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

De raad heeft jaarlijks de mogelijkheid om haar zienswijzen te geven over het handelen van de GGD Hollands Noorden bij de jaarstukken en begroting. Door nu ook de kadernota voor zienswijze voor te leggen aan de raden krijgt de raad een extra mogelijkheid om grip te houden op de GGD. In de kadernota worden de belangrijkste inhoudelijke punten (per jaar of voor meerdere jaren) vastgelegd.

Het dagelijks bestuur van de GGD heeft op 16 december 2019 de Kadernota 2021 toegezonden, met het verzoek aan de gemeenteraden om een zienswijze te geven. Na kennisname van de zienswijzen van de raden staat, de kaderbrief 2020 ter vaststelling geagendeerd voor het algemeen bestuur van de GGD op 11 maart 2020.